

A folyamodványokban a birtokosoknak határozottan meg kell jelölniök a beerdősítendő terület helyét (község, dűlő), minőségét (kopár, vizmosásos, futóhomokos terület, vagy vágás, tisztás stb.) és kiterjedését (kat. hold), továbbá a szükséges csemeték fajtát, korát és mennyiségét, az elültetés idejét (1918. év ősz, vagy 1919. év tavasz), a folyamodónak vagy megbízottjának pontos címét (lakóhely, utolsó posta), azt, hogy hová küldessenek a csemeték (vasuti állomás) és végül azt, hogy a csemeték kiszolgáltatását a fentebb közölt (I–IV.) feltételek közül melyik szerint kéri.

Figyelmeztetnek az érdekelt birtokosok, hogy az elkészve beadott, valamint a földművelésügyi minisztériumhoz közvetlenül benyújtott vagy más hatóságokhoz beterveztetett kérelmek nem fognak figyelembe vétetni.

Figyelmeztetnek a birtokosok arra is, hogy ezen hirdetmény alapján csakis erdősítésre alkalmas 1–2 éves lombfa és 1–4 éves fenyőfacsemeték kerülnek kiosztásra, amelyek tehát *utak, tájak szegélyezésére és parkolási célokra nem alkalmasak*; továbbá, hogy azok a folyamodók, akik a kért és kiutalványozott csemetéket ok nélkül visszautasítják, a jövőben az állami csemetékben való részvételkedés kedvezményétől esznek.

Az 1898:XIX. t.-cz. alapján állami kezelésbe vett erdők és kopár területek birtokosai részére szükséges facsemeték kiutalványozása iránt a szükséges lépéseket a m. kir. állami erdőhivatalok ezentul is hivatalból teszik meg.

A csemeték szétküldése tavasszal márczius hóban, ősszel pedig október és november hónapokban fog megtörténni.

Budapest, 1918. évi április hóban.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

KÜLÖNFÉLÉK.

Halálozások. *Nopcsa* Elek báró, főrend, földbirtokos, *Radvánszky Géza* báró, v. b. t. t., földbirtokos és *Székely György*, az *Urikány-Zsilvölgyi Kőszénbánya R.-T.* nyug. erdőmérnöke, mindhárom az Országos Erdészeti Egyesület alapító tagja, elhunytak.

Vozárik Ferencz m. kir. erdőszámtanácsos, az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagja, elhunyt.

Béke hamvaikra!

Személyi hírek. A király *Schelle* Róbert főbányatanácsos, főiskolai tanárnak saját kérelmére történt nyugalmaztatása alkalmával, sok évi hű szolgálata, valamint a bányászati szakoktatás terén szerzett érdemei elismerésül a miniszteri tanácsosi czimet adományozta.

Comaniciu János m. kir. erdőmérnök, tartalékos honvédhuszárkapitány nyá neveztetett ki.

Gyógykezelési kedvezmény Pöstyénben. Dr. Weltmann M., a köszvény-, csúz- és neurálgiasbántalmak szakorvosa (Pöstyén, Királysor 8.) egyesületünk tagjainak orvosi gyógykezelésénél 30%-os kedvezményt ajánlott fel, miről tagtársainkat értesítjük.

A margitszigeti hadikiállítás május hó folyamán két szerbiai pavilonnal bővült, amelyek tömör alakban illusztrálják azt a kulturális munkát, amelyet ottani kormányzóságunk végez. Bennünket érdeklően a mező- és erdőgazdasági csarnokban a *Miklau* Bálint erdőtanácsos vezetése mellett működő erdőigazgatóság által kiállított változatos termelvények, fényképek, modellek és iparczikkek kötik le figyelmünket. Egy festmény a g. *Kayser* Sándor m. kir. erdőtanácsos, sz. k. v. százados műszaki vezetése mellett épült Sokoljavölgyi erdei vasut egyik sziklás szakaszát tünteti fel, amely élenként feltünteti a leküzdött nagy terepnehézségeket.

PÖSTYÉN

CSUZ, KÖSZVÉNY, ISCHIAS ÉS IZZADMÁNYOK

páratlan gyógyhelye.

Lakások nagy választékban
a legnagyobb kényelemtől a
legszerényebb igényekig :: ::

Ellátás biztosítva, felvilágosi-
tás, prospektus:

FÜRDŐIGAZGATÓSÁG,
PÖSTYÉN.

Egyesületünk tagjai az
eddig kedvezmények-
ben most is részesülnek.

Fenyőlomb mint állati takarmány. *Arenander E. O.* svéd professzor a kísérletek egész sorát tette közzé, amelyek arra irányultak, hogy fenyőlombból állati takarmányt állítson elő. Ez a takarmány különösen alkalmas volna lovak, marhák, juhok és kecskék táplálására. Az elkészítés legjobb módjának a következő bizonyult:

Először az ágakat szétvagdoszák, azután a tűleveleket és a kis ágakat fújtatóval különválasztják, majd egy centrífugális malmon, vagy egy ugynevezett desintegrator-on megőrlik, mialatt a nagyobb ágak visszamaradnak és tüzelőanyagként használatnak fel. A darát tartályokban vizgőznek teszik ki, miközben terpentín és éterikus olajok szabadulnak fel, amiket kondenzálnak és összegyűjtenek. Ha a tűlevéldarát azonnal használatba akarjuk venni, hordókba vagy hasonló tartályokba rakják és erjesztésféle eljárásnak vetik alá, amely alatt 50 kilogramm darához mintegy $1\frac{1}{2}$ kilogramm kovászt kevernek az erjesztés céljából, amire az egészet 30—40 fokos hőmérsék mellett 48 óra hosszat állni hagyják. Erre igazi darát és pogácsát kevernek hozzá az etetés alkalmával és ezzel a takarmány készen van.

A fenyőlombból előállított takarmány mindenféle tápanyagot tartalmaz, ami az állatok eltartásához szükséges. Az ilyen takarmánnyal etetett tehenek több tejet adnak és tejük bőségesebb zsírtartalmú, mintha egyéb takarmányt esznek.

Megváltozott erdőgondnoksági székhely. A földmivelésügyi miniszter a vojnicí kir. erdőgondnokság székhelyét Vojnicról Karlovacra helyezte át.

Kurzusok katonák részére az erdészeti főiskolán. F. évi június havában a téli félév anyagát felölelő kurzus tartatik.

A nyári félévi kurzusra a beiratkozás és leckekeönyvalírás július 15—16-án lesz. Július 17-én kezdődnek az összevont előadások és gyakorlatok, s tartanak augusztus 14-éig, augusztus 16-tól augusztus hó 24-ig a rendes vizsgák lesznek. Jelentkezésnél a megszakitás nélküli katonai szolgálatot kell igazolni s egyúttal a katonai szabadságlevél is bemutatandó, az első évesek azonkívül az eredeti gimnáziumi vagy reáliskolai érettségi bizonyítványt tartoznak beszolgáltatni.

A vizsgálatok letevése és kurzus hallgatása végett a katonaságtól szabadságolt főiskolai hallgatók és végzett középiskolai tanulók

kötelesek úgy megérkezésük, mint távozásuk alkalmával a főiskolai rektor vagy helyettesénél személyesen jelentkezni, mely alkalommal a főiskola részéről igazolványt, illetőleg bizonyítványt fognak kapni arról, hogy beiratkozásra itt jelentkeztek s hogy a főiskolán szabadságuk egész tartama alatt tényleg tanulmányaikat folytatták vagy vizsgákat tettek. Ezen okmány előljáró parancsnokságuknak bemutatandó.

Sector fadöntőgép. Az Erdő- és Mezőgazdasági Műszaki R.-T. (Budapest, VII., Kertész-utca 50. sz.) a Sector nevű fadöntőgépet f. hó 3-án mutatta be a székesfőváros egyik rákosi erdőrészletében. A gép, amely trapéz alakú aczelkeretben mozgó lánczfűrészből áll, amelyet egy hordozható benzinmotor hajt, erős nyár- és ákácztörzseket könnyedséggel szelt át és a dőlés irányának megszabása végett nem nélkülözhető hajk készítésére is alkalmas.

Különösen sik vagy csak kevésbé lejtő területen álló, nem túlságosan vastag törzsek döntésére és rönkökre való felszelésére látszik alkalmasnak s erdészeti kísérleti állomásunknak lehetne feladata, hogy használhatóságát kipróbálja és az üzem gazdaságos voltát is bizonyító adatokkal támogatassa.

A fenyőcsertermelés fokozása. Tekintettel a fokozott cserzőanyagszükségletre, a Bőripari Központ körlevélben értesítette az érdekelteket, hogy a rendelet értelmében a központnak felajánlandó összes fenyőcserkészleteket az idei hántásra megállapított maximális

árak alapján (csöves fenyőcser 31 K, zuzott fenyőcser 38 K és őrlött fenyőcser 40 K 100 kg-ként) átveszi. Minthogy a termelés fokozása fontos hadiérdeket képez és az árak a tavalyi áraknál jóval magasabbak, a Bőripari Központ elvárja, hogy a csertermelők mindent el fognak követni arra, hogy termelésüket a bőripar el látása szempontjából kívánatos mennyiségre fokozzák.

Adományok. Folyó évi május hóban befolyt

1. Az I. *Ferencz-József-alapra*: Bártfa vidéki járási erdőgondnokság tapolytarnói v. urb. nevében 82 K, Magyar Amerikai Faipar R.-T. 1572 K 80 f, Rimaszombati járási erdőgondnokság perjesei v. urb. nevében 30 K, Krausz Dávid és Fia 263 K 99 f, Ugocsakomlói v. urb. 66 K 69 f, Mermelitei v. urb. 97 K 58 f, Szepesbéla város 11.286 K 74 f, Hátmegi v. urb. 79 K 91 f, Kelemenfalvi v. urb. 10 K 10 f, Vernári v. urb. 210 K, Korach Hermann és Társa 397 K, Viski közbirtokosság 241 K, Zólyom város 397 K 37 f, Zólyombucsi v. urb. 317 K 41 f, Nagybábránkai v. urb. 17 K 71 f.

Apatini m. kir. erdőgondnokság gyűjtése 60 K (ehhez hozzájárultak: Terray Gyula 10 K, Fischer János 10 K, Fischer Kristóf 10 K, Fischer József 10 K, Weiszgerber Mihály 10 K, Haás Miklós 10 K).

Beregszöllősi körjegyző 31 K 12 f, Szurdákkalvi v. urb. 14 K 34 f, Dovallói v. urb. 200 K, Farkas Smil dragomérfalvi közbirtokosság faeladásából 363 K, Árvai közb. uradalom 1000 K, Gelenczei v. urb. 101 K 55 f, Koháryházai v. urb. 140 K, Némellipcei járási erdőgondnokság a némellipcei közbirtokosság nevében 1412 K 52 f, gróf Zichy Béla 200 K, Panhényi János 10 K, Zbinyovszky Lajos 20 K, Szarkássy János 20 K, gróf Dessewffy Miklós urad. 200 K, Gyulafehérvári püsp. urad. 200 K.

A gyűjtés kezdete óta befolyt 266.612 K 35 f.

2. A *Wagner-Károly-alap javára*: Faértékesítő hivatal Haasz Frigyes, Kronberger Zsigmond, Ehrlich Emil, Schantzer Ignác, Luftschitz István, Gáspár Fülöp, Sillbermann Aladár, Jánosi Engel Gyula, Rényi Oszkár, Wünscher Frigyes, Telts Adolf urak nevében (1 K bélyegjegy levonásával) összesen 499 K.

Fogadják a nemesszívű adakozók az Országos Erdészeti Egyesület őszinte köszönetét!

A jegenyefenyő tűhullásáról. Ismeretes, hogy a jegenyefenyők tűhullását egy meglehetősen elterjedt élősködő gomba (*Lophodermium macrosporum*) idézi elő. E. Mer kimutatta, hogy a jegenyefenyő tűinek a fertőzése és a fának a táplálkozási viszonyai között annyiban van összefüggés, hogy a tűlevelek bőséges keményítőtartalma a fertőzéseket gátolja, míg ellenben a keményítőmentes vagy gyérkeményítőjú tűlevelek a gombát szaporodásra indítják, valamint, hogy közepes keményítőtartalom bőséges spóráképződést idéz elő. Legujabban E. Mer a *Lophodermium nervisequum*-ra vonatkozólag azt tapasztalta, hogy ezen a gombán is hasonló viszonyok állanak fenn a gazdanövény tekintetében; a szóban forgó gombafaj a fiatal és erőteljes növekedésben levő tűlevelekben nem képes megélni. A gyenge növekedésű tűlevelekben csak lassan tenyészik és nem képez spórákat, vagy csupán kevés apró spórát fejleszt. Csakis a középerős növekedésű tűlevelekben következik be határozott és gyors fertőzés teljes spóráképződéssel. Másik sajátos megfigyelés az, hogy a gomba hiányos életviszonyok között képes a fejlődését néhány hónapig megszakítani és azt a beálló kedvező körülmények után ismét folytatja. Különösen terjedelmesek a gombától való károsítások a természetes felujulásokban és az olyan csemetekertekben, amelyeknek a talaja sovány, azt nem éri elegendő napfény, vagy pedig ahol a csemeték kelleténél sűrűbb állásban tenyésznek.

S. K.

A fenyőfák vörösdvedesedéséről. A fenyőfák vörösdvedesedésének az okozója tudvalevőleg a *Trametes radiciperda* nevű élősködő gomba, amely által előidézett bomlási jelenségek az erdőkben a vízszállításban többé nem tevékeny fakeményére szorítkoznak; csupán vízszegénység esetében terjed át a vörösdvedesedés a hán csra. A betegség első időszakaiban hiányzik minden külső támaszpont a beteg törzsek felismerésére, ezért nincsen módunkban idejekorán való kivágást eszközölni. Dr. R. Hartig azon a nézeten van, hogy a fa elhal, amint a gyökerek összességét a redvesedés megtámadta; ilyen elhalást azonban Fr. Sauer sohase látott, mivel a törzseket már előbb, élő állapotukban dönti el a szél. Az erdei fenyőnél csakis a tuskók kiásása közben győződnek meg arról, hogy a gyökerek fertőzöttek, a fák

látszólagos ok nélkül hálnak el. A vörösdvedesedés gombája a fertőzés góczpontjától kiindulva centrífugális irányban terjed tovább és a fertőzési képessége jelentékeny fokú. *H. Boden* azt hiszi, hogy a vörösdvedesedés megjelenésének a bőséges nitrogéntartalom az oka; ezért fenyőerdőkben nem szabadna istállótrágyát és nitrogényűjtő baktériumokat megőrtüni. A gomba az ő tapasztalása szerint völgykatlanokban, nyirkos talajokon, mohás hegyoldalakon nem fordul elő. Éppen az ellenkezőjét látta azonban *Fr. Sauer*; a gyökerek a humuszban (televény) bővelkedő talajokban mélyebbre hatolnak lefelé és a redvedesedésre sokkal hajlamosabbak. Némelyek állítása szerint a szántóföldön való első telepítvény fái nagyon szenvednek a vörösdvedesedéstől. Annyi azonban bizonyos, hogy a vörösdvedesedés aránylag csekély fokban jelentkezik a tenyészőhely talajbeli körülményeinek bizonyos optimuma esetében. Az egyes fenyőfajok hajlamossági viszonyai még nincsenek kellőképpen megállapítva. A leglényegesebb óvóintézkedés az, hogy a gyökérzet sérülései kerültessenek és a luczfenyőt iparkodjunk kevert állásban telepíteni. S. K.

Tájékoztató hivatal. A cs. és kir. hadügyminisztérium többször nyilvánított óhajnak eleget teendő, szállítási ügyekben való felvilágosításadás végett Budapesten tájékoztató hivatalt szervezett, amely már a legközelebbi napokban megkezdi tevékenységét. A ki-rendeltség célja az érdeklődő szállítóknak a hadügyminisztériummal való közvetlen érintkezését megkönnyíteni. Felvilágosítást ad a feleknek mely hatóságokhoz kell fordulni szállítási ajánlataikkal, van-e kereslet az egyes cikkekben, a szükséges nyomtatványokat rendelkezésükre bocsátja stb. A tájékoztató hivatal a m. kir. kereskedelmi muzeum helyiségeiben V., Akadémia-u. 3. sz. alatt van.

